

FINANSUTSKOTTETS UTLÅTANDE **13/2004 rd**

Statsrådets utredning med anledning av regeringens ställningstagande till kommissionens meddelande 10.2.2004 om budgetramarna

Statsrådets utredning med anledning av kommissionens tredje sammanhållningsrapport

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 13 februari 2004 statsrådets utredning med anledning av regeringens ställningstagande till kommissionens meddelande 10.2.2004 om budgetramarna (E 4/2004 rd) till finansutskottet för eventuella åtgärder.

Dessutom sände stora utskottet den 25 februari 2004 statsrådets utredning med anledning av kommissionens tredje sammanhållningsrapport (E 13/2004 rd) till finansutskottet för eventuella åtgärder.

Finansutskottet beslutade vid sitt möte 12.3.2004 ge gemensamt utlåtande i ärendena.

Beredning i delegation

Ärendena har beretts i finansutskottets alla delegationer. I slutfasen har utskottet i sin helhet berett utlåtandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- Europaparlamentsledamot Kyösti Virrankoski
- regionutvecklingsdirektör Mårten Johansson, inrikesministeriet
- andra finansminister Ulla-Maj Wideroos och budgetråd Rauno Lämsä, finansministeriet.

Förvaltnings- och granskningsdelegationen har hört

- budgetråd Rauno Lämsä, finansministeriet
- specialrådgivare Martti Salmi, statsrådets EU-sekretariat
- biträdande avdelningschef Ritva Koukku-Ronde, utrikesministeriet
- region- och kulturminister Hannes Manninen och regionutvecklingsdirektör Mårten Johansson, inrikesministeriet
- landskapsdirektör Esa Halme, Alliansen för södra Finlands landskap
- t.f. landskapsdirektör Risto Poutiainen, Norra Karelens förbund.

Säkerhets- och försvarsdelegationen har hört

- överstelöjtnant Ilkka Laitinen, överingenjör Jukka Metso, överinspektör Tarja Mankkinen och överinspektör Tiina Männikkö, inrikesministeriet.

Skattedelegationen har hört

- budgetråd Rauno Lämsä, finansministeriet
- forskarprofessor Jaakko Kiander, Statens ekonomiska forskningscentral
- forskningschef Markku Kotilainen, Näringslivets Forskningsinstitut
- forskningschef Raija Volk, Pellervo ekonomiska forskningsinstitut

- direktör Jukka Pekkarinen, Löntagarnas forskningsinstitut.

Kultur- och vetenskapsdelegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Jaana Palojarvi, undervisningsministeriet.

Jordbruksdelegationen har hört

- äldre regeringssekreterare Kari Valonen, jord- och skogsbruksministeriet
- professor Kyösti Pietola, Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi
- direktör Tapio Kytölä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- verkställande direktör Jouko Setälä, Pro-Agria Maaseutukeskusten Liitto ry.

Trafikdelegationen har hört

- ekonomidirektör Marja Heikkinen-Jarnola, kommunikationsministeriet.

Handels- och industridelegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Sakari Immonen och konsultativ tjänsteman Tapio Laamanen, handels- och industriministeriet
- forskarprofessor Jaakko Kiander, Statens ekonomiska forskningscentral
- direktör Petri Peltonen, Tekes
- direktör Jukka Pekkarinen, Löntagarnas forskningsinstitut
- vice verkställande direktör Tarmo Korpela, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund TT
- direktör Erkki Ormala, Nokia Oyj.

Social- och arbetsdelegationen har hört

- finanssekreterare Arto Salmela, social- och hälsovårdsministeriet
- konsultativ tjänsteman Ulla Jatila och överinspektör Pauliina Porkka, arbetsministeriet.

Bostads- och miljödelegationen har hört

- ekonomidirektör Oili Hintsala, miljöministeriet.

STATSRÅDETS UTREDNINGAR

Meddelandet om budgetramarna (E 4/2004 rd)

Kommissionen föreslår en ny budgetram för en sjuårsperiod, 2007—2013. Hädanefter kommer femåriga tidsperioder att införas och anpassas till både kommissionens och Europaparlamentets mandattid.

I meddelandet om budgetramarna koncentrerar sig kommissionen på insatser för att säkerställa tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning inom unionen och på att genomföra Lissabonmålen. Kommissionen lägger fram tre viktiga insatsområden:

- hållbar utveckling
- ett Europa närmare sina medborgare
- Europa som global partner.

Kommissionen föreslår en total översyn av budgetramarna. Klassificeringen ska följa EU:s politikområden och unionens prioriteringar inom fem huvudsakliga uppgiftsrubriker:

- 1a) Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning
- 1b) Sammanhållning för tillväxt och sysselsättning
- 2) Långsiktigt utnyttjande och bevarande av naturresurser
- 3) Medborgarskap, frihet, säkerhet och rättvisa
- 4) EU som global partner
- 5) Administration.

Den nuvarande budgetplanen är uppdelad i åtta utgiftsrubriker, eller elva, om man räknar med underrubrikerna. Eftersom resurserna under många rubriker och underrubriker är låsta till dessa rubriker blir systemet stelt, vilket gör att inga riktiga justeringar kan göras och att resurserna inte kan utnyttjas mer effektivt för att förverkliga EU:s politiska mål, säger kommissionen i meddelandet.

Kommissionen kommer att utarbeta lämpliga specifika förslag om egna medel i sin rapport som läggs fram för rådet under sommaren 2004.

Enligt meddelandet ska taket för egna medel i budgetramarna ligga på 1,24 procent av bni som EU kom överens om i samband med Agenda 2000. Dessutom ska Europeiska utvecklingsfonden införlivas i EU:s budget. Den står för 0,03 procent av bni. En betydande del av EU:s medel ska gå till konkurrenskraft för tillväxt och satsning (16 %) och EU som global partner (7 %). Budgetramarna tillåter en tredubbling av anslagen för tillväxt och konkurrenskraft 2013 med prisnivån för 2004. Också resurserna för medborgarskap, frihet, säkerhet och rättvisa kan tredubblas. Enligt kommissionen tillåter budgetramarna en ökning av anslagen för yttre förbindelser med drygt 40 procent, anslagen för sammanhållning med 30 procent och anslagen för naturresurser med 3 procent.

Statsrådets hållning

Enligt regeringen är en disciplinerad budgetpolitik av stor vikt både för medlemsstaterna och EU. Det ligger i hela unionens intresse att de nya medlemsstaterna integreras så snabbt som möjligt, men också svagare regioner i de nuvarande medlemsstaterna bör kunna få stöd i framtiden.

Finland ställer sig bakom kommissionens analys när det gäller konkurrenskraften och Lisabonstrategin. Därför är det viktigt att anslagen till forskning och innovation ökar. Det är regeringens hållning att handlingsplanen för eEurope bör förlängas i och med eEurope 2013 och att besluten tas i god tid.

Regional sammanhållning bör enligt regeringen vara en av de viktigaste hörnstenarna i EU under den kommande perioden. I själva verket anser Finland att regional sammanhållning och satsningar på konkurrenskraften ska inta en mycket framträdande roll i de nya budgetramarna och i resurstilldelningen.

Finland ställer sig bakom kommissionens förslag att föra samman finansieringen av landsbygdsutveckling under en och samma budgetrubrik. I oktober 2002 och juni 2003 beslutade EU om anslagen för den gemensamma jordbrukspolitik. Den behöver kompletteras med en aktiv politik för landsbygdsutveckling i hela EU.

Med hänvisning till anslagstilldelningen för respektive politikområden anser Finland att budgetramarna (åtagandena) för den kommande perioden bör omfatta högst omkring 1,1 procent av EU:s bnp (exklusive budgeteffekterna av Europeiska utvecklingsfonden). Denna samlade resurstilldelning bör garantera att de prioriteringar som är viktiga framför allt för Finland och ger bästa resultat i EU får extra resurser. Finland kommer att precisera sin ståndpunkt när kommissionen är klar med sina lagstiftningsförslag sommaren 2004.

Tredje sammanhållningsrapporten (E 13/2004 rd)

Med tre års intervaller gör kommissionen en analys av hur sammanhållningspolitiken har utfallit. Den förra sammanhållningsrapporten gällde effekterna av utvidgningen och publicerades 2001.

Den tredje sammanhållningsrapporten skärper analysen och lägger fram riktlinjer för den kommande regionalpolitiken. Kommissionens meddelande om budgetramarna tjänar fortfarande som referensram för sammanhållningsrapporten. Det betyder att 0,41 procent av bni går till utgifter för regional- och strukturpolitiken.

I rapporten får den regionala sammanhållningen stort utrymme. Enligt kommissionen ska den tjäna som motvikt till den kraftiga koncentrationen av ekonomi, befolkning och konkurrenskraft i de centrala delarna av Europa. I den regionala sammanhållningen ingår att EU erkänner att regioner med mycket varierande naturförhållanden har sina egna styrkor och sin egen potential och att EU i sin regional- och strukturpolitik fokuserar just på de regionerna. Bland dessa regioner märks en del öar och bergsområden, utomeuropeiska departement och glesbygdsområden i norr.

Regional- och strukturpolitiken bör också framöver ta sikte på att minska skillnaderna i utvecklingsgrad mellan regionerna och stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen, framhåller kommissionen. EU ska satsa på regional- och strukturpolitiska åtgärder för att stödja en hållbar ekonomisk tillväxt och samtidigt i

allt högre grad fokusera på den regionala konkurrenskraften och sätta in stöden på de viktigaste insatsområdena. Andra viktiga mål är en strukturell översyn, åtgärder för att främja kompetens och sysselsättning, social sammanhållning och en hållbar utveckling.

Statsrådets hållning

Finland kan i princip stödja kommissionens förslag att resurserna till regional- och strukturpolitiken utgör omkring 0,40 procent av EU:s bnp. Finland ser positivt på att kommissionen erkänner att de permanenta naturförhållandena i mycket glesbebyggda perifera områden i norr ingår i den regionala sammanhållningspolitiken. Vårt land vill ha en hållbar finansiell lösning och anser den stora knäckfrågan vara att regionerna i norra och östra Finland också framöver omfattas av EU:s största regionstöd.

Finland ser positivt på att unionens nya regionala mål för konkurrenskraft och sysselsättning läggs till grund för den politik som inte ingår i konvergenskriteriet. Det nya målet innehåller två element, varav det första finansieras av Europeiska fonden för regional utveckling och tar sikte på att förbättra konkurrenskraften i regionerna. Det andra målet finansieras av Europeiska socialfonden och ska genomföra de övergripande principerna i sysselsättningsstrategin.

Vidare är Finland positivt inställt till en förenkling av finansieringen av landsbygdsutvecklingen som kommissionen föreslår. Dessutom är Finland i princip positivt inställt till kommissionens riktlinjer för en förenklad administration av strukturfonderna och en tydligare arbetsfördelning mellan kommissionen, medlemsstaterna, regionerna och de lokala myndigheterna.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Som utskottet säger ovan bildar budgetramarna för 2007—2013 också referensramen för kommissionens tredje sammanhållningsrapport. Därför har finansutskottet gått in för att behandla utredningarna samtidigt.

I utlåtande FiUU 8/2003 rd uttalade sig finansutskottet om Finlands strategiska prioriteringar inför EU:s nya budgetplan. Då påpekade utskottet att prioriteringarna gäller den första budgetplanen för en utvidgad union och att förberedelseprocessen därför är extra komplicerad. I olika sammanhang har utskottet i likhet med regeringen understrukit vikten av att budgetförberedelserna kopplas närmare ihop med den medellånga planeringen av unionens politikområden.

När unionen utvidgas får Finland allt mer ta på sig rollen som nettobidragsgivare. Enligt uppgifter till utskottet kommer Finlands kalkylerade nettoavgift 2013 att ligga mellan 540 och 880 miljoner euro. De kommande förhandlingarna om budgetramarna är således mycket viktiga för

Finland. I enlighet med sina tidigare riktlinjer ställer sig finansutskottet bakom målet i statsrådets utredning, alltså att EU också i framtiden måste hålla sig till en disciplinerad budgetpolitik. Som statsrådet säger i sin utredning uppfyller kommissionens strategi inte kravet på alla punkter.

Kommissionens prioriteringar, bättre konkurrenskraft och sysselsättning, regional- och strukturpolitik och satsningar på inre säkerhet, är också riktiga sett i ett finländskt perspektiv. Där emot har utskottet inga förutsättningar att uttala sig om taken för åtagandebemyndiganden med den information som i dagsläget är tillgänglig. Den finska regeringens preliminära hållning, ett tak på 1,1 procent för åtagandebemyndiganden, motsvarande ungefär en procent av betalningsbemyndigandena om man räknar in Europeiska utvecklingsfonden. Det ligger mycket nära den nivå som de största nettobidragsgivarna i EU har lagt fram vid förhandlingarna. Enligt utskottet är det angeläget att Finlands materiella mål kan säkerställas i de fortsatta förhandlingarna. Reger-

ingen bör lägga upp sina strategier för åtagandebemyndigandena och betalningsbemyndigandena i enlighet med detta. I detta sammanhang bör EU dessutom komma ifrån ovanan att inte använda budgetmedel fullt ut, vilket pågått i flera år. En ändring kan medverka till att budgetramarna håller.

Konkurrenskraft

Enligt förslaget från kommissionen ska medlen för FoU tredubblas fram till 2013. Enligt utskottet är det mycket befogat att forskningsresurserna ökar eftersom både EU och medlemsstaterna måste satsa stort på kunskap och information om EU ska bli den mest konkurrenskraftiga ekonomin i världen. I jämförelse med USA och Japan har EU använt ganska lite medel till forskning.

I många länder kan en kraftig ökning av budgeten ha den konsekvensen att de nationella satsningarna ersätts med finansiering från EU. Sådana metoder är inte ägnade att stärka konkurrenskraften i Europa eller att främja de gemensamma målen. I detta sammanhang hänvisar utskottet till sitt utlåtande FiUU 10/2004 rd om Lissabonstrategin och understryker kraftfullt att EU-finansiering inte får utnyttjas för att rätta till eftersläpningar i den nationella finansieringen. I stället måste EU-åtgärderna generera ett genuint mervärde i både medlemsstaterna och i EU i stort.

Utskottet menar att tillväxten inom forskningssektorn bör gå till de områden som bäst backar upp tillväxt inom innovationer, produktivitet och företagande och främjar sysselsättningen. Då blir satsningarna på kunskapssamhället och projekt som främjar handlingsplanen för eEurope extra viktiga. Utskottet håller med regeringen och anser det viktigt att EU i god tid försäkrar sig om att projektet eEurope kan fortsätta efter 2005.

Också utbildning spelar en framträdande roll för en bättre konkurrenskraft. Strukturella reformer har positiva effekter på utbildningssektorn inom EU. Ändå är det viktigt att försäkra sig om att satsningarna inom olika sektorer innefattar adekvata anslag för utbildning.

I framtiden bör resurserna allt mer gå till överenskomna viktiga åtgärder och till projekt som klart och tydligt förbättrar konkurrenskraften i Europa, understryker utskottet.

Regional- och strukturpolitik

I och med att Finland framöver kommer att vara en nettobidragsgivare i EU får de samlade utgifterna för regional- och strukturpolitiken en betydande roll för Finland. Kommissionen räknar med att de kommande budgetramarna ska ha cirka 336 miljarder euro för regional- och strukturpolitiken.

Utskottet håller med regeringen om att EU utifrån förslagen från kommissionen framöver bör avsätta ungefär 0,40 procent av EU:s bni för regional- och strukturpolitiken. Enligt vad utskottet har erfarenhet kan anslagen för strukturpolitiken då företrädesvis gå till de allra fattigaste regionerna och därmed främja EU:s mål för samhällningspolitiken. Samtidigt får de gamla medlemsstaterna tillfälle att ta itu med sina regionala och strukturella problem — utan att deras fattigaste regioner blir bortglömda.

I sin kommentar till kommissionens meddelande om budgetramarna framhåller regeringen att det fortfarande är Finlands mål att regionerna i norra och östra Finland också i de kommande budgetramarna ingår i kategorin för det högsta regionstödet. I kommentaren till den tredje sammanhållningsrapporten anser regeringen det vara en avgörande fråga om regionerna i norra och östra Finland fortfarande omfattas av det högsta regionstödet eller inte.

Kommissionen föreslår att Finland i de kommande budgetramarna ska ingå i mål 2. Där finns regioner med en bnp per invånare som är högre än 75 procent av EU-15, alltså genomsnittet för de nuvarande medlemsstaterna. Målet tar sikte på att främja konkurrenskraften och sysselsättningen i regionerna. I de kommande budgetramarna går ungefär 18 procent av resurserna för regional- och strukturpolitiken till detta ändamål. Mycket glest bebyggda regioner i norr får ett förhöjt stöd.

Finansutskottet påpekar att alla nya medlemsstater är sammanhållningsländer och ingår i konvergensmålet, alltså i mål 1. Merparten av anslagen till regional- och strukturpolitiken, cirka 78 procent, kommer i nästa budgetramar att gå till mål 1-områden. I konvergensprogrammet tas regioner med en bnp per invånare som ligger under 75 procent av genomsnittet för EU-25, den utvidgade unionen.

Mål 3 innefattar främjat regionalt samarbete vid EU:s inre och yttre gränser. Ungefär fyra procent av anslagen för regional- och strukturpolitik ska gå till mål 3 i enlighet med principerna för Interreg. Vid de yttre gränserna ska ett nytt instrument, grannskapsinstrumentet, tillämpas. Då kan gemensamma projekt för till exempel Finland och Ryssland finansieras ur en och samma fond. Utskottet har i olika sammanhang uttalat sitt stöd till det nya instrumentet. Som regeringen säger kräver grannskapsinstrumentet att anslagen i större omfattning går till denna prioriterade sektor. Finland utgår från att finansieringen av handlingsprogrammet för den nordliga dimensionen garanteras bland annat genom lämpliga finansieringsinstrument för yttre förbindelser — utan att på detta stadium ta ställning till exempel en särskild budgetlinje.

Finansutskottet menar att Finlands strategiska vägval kommer att avgöras beroende på om våra fattigaste regioner framöver kommer att ingå i mål 1 eller mål 2. Utskottet utgår entydigt från att regionerna i norra och östra Finland måste omfattas av det högsta regionstödet också i den kommande budgetramen. Det är enda sättet att tillförsäkra regionerna nuvarande möjligheter att få regionala statsstöd (till exempel investeringsstöd till företag och regionalt transportstöd). Dessutom är en sådan lösning det bästa sättet att försäkra sig om att regionerna åtnjuter samma villkor också efter den kommande budgetramen från och med 2013 framåt.

Precis som tidigare anser finansutskottet fortfarande att Finland vid sidan av mål 1-regioner också efter 2006 behöver instrument av typ mål 2-programmet för att underlätta omstruktureringar. Utskottet befarar att mål 2-regionerna förlorar sin relativa ställning om hela landet in-

fasas i mål 2. Dessa regioner stadda i förändring behöver utan vidare stöd på samma nivå som nu för en väl avvägd regional utveckling, bättre konkurrenskraft och positivare sysselsättnings-siffror.

Landsbygdsutveckling

Som utskottet nämner ovan föreslår kommissionen att de landsbygdspolitiska instrumenten samlas under en och samma utgiftsrubrik, hållbar förvaltning och skydd av naturresurser, och att landsbygdspolitiken finansieras med hjälp av en ny fond för landsbygdsutveckling. Finland omfattar kommissionens förslag att förenkla finansieringssystemet, men kräver samtidigt större resurser för landsbygdsutveckling än vad kommissionen föreslår, cirka 20 procent mer än i dagsläget. Finland understryker att den snabba landsbygdsomvandlingen kräver effektiva insatser från unionens sida för att utveckla lantbruket, kompensera ogynnsamma naturförhållanden, främja näringsverksamhet vid sidan av jordbruket och för att förbättra tjänstestrukturen på landsbygden. Regeringen kommer med riktiga synpunkter, framhåller finansutskottet.

Utifrån tillgänglig information anser det sannolikt att de direkta jordbruksstöden och marknadsåtgärderna inte kommer att behandlas i samband med budgetramarna eftersom besluten om deras framtid fattades redan i juni 2003. De samlade budgetramarna för dem slogs fast redan i oktober 2002. Jordbruksbudgeten för 2007—2013 stannar på 2006 års nivå och den årliga inflationsförhöjningen är bara en procent. Jordbruksstöden till de nya medlemsstaterna höjs gradvis under hela budgetperioden. Den överenskomna budgetdisciplinen i jordbruksreformen gäller bara stöden till de nuvarande medlemsstaterna, och de reella stöden sjunker konstant. Sammantaget sett minskar anslagen till jordbruk och landsbygdsutveckling i EU:s budget från 45 till 35 procent 2006—2013.

Landsbygdsutvecklingen har över lag uppmärksamats alltför lite både i meddelandet om budgetramarna och i sammanhållningsrapporten, framhåller finansutskottet. När de sociala

och sysselsättningsmässiga aspekterna lyfts fram står det klart att satsningar på ny näringsverksamhet på landsbygden måste göras för att ersätta bortfallet av arbetstillfällen inom jordbruket och för att folk ska kunna bo kvar på landsbygden.

Det är en allmän trend i hela EU att folk flyttar bort från landsbygden in till tillväxtcentra. Detta faktum i kombination med de ökande skillnaderna i levnadsstandard mellan och inom medlemsstaterna sätter sammanhållningspolitiken på prov. Landsbygdsutvecklingen måste fortsatt prioriteras samtidigt som jordbruket fortfarande måste ses som ett viktigt element i EU:s ambitioner att utveckla landsbygden. För en mångfald krävs det inte bara lönsamt jord- och skogsbruk utan också en välfungerande infrastruktur, tillgång till grundläggande service och tilltro till att allt detta kommer att bestå. Därtill behövs det också adekvata skolor och utbildning, fungerande vägförbindelser och datakommunikation samt offentliga tjänster över lag.

I sitt utlåtande FiUU 15/2001 rd om den andra sammanhållningsrapporten påpekade finansutskottet att sammanhållningsprincipen av allt att döma inte fungerar för Finlands del om man ser till landsbygdsaspekten. Inte minst glesbygdsområdena i periferin har haft alltför lite nytta av det programbaserade utvecklingsarbete inom ramen för EU:s strukturfonder som de regionala utvecklingsmyndigheterna har ansvarat för. Nu senast i sitt utlåtande FiUU 7/2004 rd om de viktigaste målen 2004 för Finlands EU-politik påpekade utskottet att Finlands mål att de nuvarande mycket glesbebyggda mål 1-regionerna också framöver ska omfattas av unionens högsta regionstöd, mål 1, är det allra viktigaste målet med avseende på landsbygdsutvecklingen i vårt land. Samtidigt måste Finland se till att dra största möjliga nytta av medlen för strukturprogrammen.

Avslutningsvis vill finansutskottet påpeka att det kan uppstå problem i skarven mellan budgetramarna. Det tar tid innan gamla budgetramar avslutas och nya införs i medlemsstaterna. Då kan det förekomma uppehåll på mer än ett år i de insatser som finansieras genom fonderna. Enligt

vad utskottet har erfarit är det fullt möjligt att till exempel alla åtgärder för landsbygdsutveckling står stilla 2006 och 2007 i de regioner som omfattas av det regionala programmet för landsbygdsutveckling.

Inre säkerhet

Som ett led i översynen av budgetramarna föreslår kommissionen en ny rubrik, Medborgarskap, frihet, säkerhet och rättvisa. Under de kommande budgetramarna ökar den nya rubriken relativt sett betydligt mer än de andra. Anslagen föreslås öka med 162 procent 2013 jämfört med läget 2006.

Ett verkligt område med frihet, säkerhet och rättvisa är en nödvändig förutsättning för EU, framhåller kommissionen i meddelandet. Efter utvidgningen kommer det att finnas allt fler medborgare som förväntar sig att dra nytta av att leva i området. Utvidgningen kommer dessutom att innebära särskilda utmaningar, till exempel när det gäller säkerheten vid EU:s yttre gränser.

Finland har konsekvent stött en ökning av gemenskapsmedlen till gränsövervakning och en delning av den ekonomiska bördan. Också finansutskottet har i olika sammanhang framhållit att unionen bör få bättre fungerande finansiella instrument för samarbetet vid de yttre gränserna. Utgångspunkten bör dock vara att de primära anslagen tas in i de nationella budgetarna. Gemenskapsfinansiering ska användas för infrastrukturella förbättringar i medlemsstaternas gränsbevakning, investeringar och materielupphandling. Gränsbevakarnas löner och gränsbevakningens konsumtionsutgifter ska i framtiden betalas med nationella medel.

Finland bör fortsatt arbeta för målet om gemensam finansiering av bevakningen av de yttre gränserna utifrån sinsemellan jämförbara kriterier och en ekonomisk bördefördelning 2007—2013. De primära anslagen för gränsbevakning bör fortfarande tas in i medlemsstaternas nationella budgetar.

En annan gränsbevakningsfråga som kommissionen lyftar fram är integrerad förvaltning av de yttre gränserna. Den europeiska byrån för hante-

ring av de yttre gränserna ska staka ut vägen för en gemensam enhet för gränshantering. Trots att frågan än så länge formellt inte har antagits av rådet hänger den nära samman med den plan för EU:s yttre gränser som rådet antog i juni 2002. Enligt vad utskottet har erfarit har än så länge inga konkreta initiativ tagits beträffande den enhet som nämns i planen för de yttre gränserna. En majoritet av medlemsstaterna anser att en gemensam enhet inte får utnyttjas som inkörsport till en överstatlig gränsbevakningsmyndighet för EU. Det ligger i linje med Finlands hållning.

Utskottet räknar med att en gränsbevakningsmyndighet för EU inte kan tolkas som ett steg mot en övernationell behörig "europeisk gränsbevakning". Det snabbaste och mest kostnadseffektiva sättet att gardera sig för oväntade situationer vid de yttre gränserna är att vara aktiv på det nationella planet, understryker finansutskottet. Gemenskapen bör bistå medlemsstater som råkar i svårigheter, i första hand ekonomiskt enligt principen om delad ekonomisk börda som utskottet säger ovan.

Att garantera säkerheten genom att förebygga och bekämpa brottslighet och terrorism kommer även fortsättningsvis att vara en viktig fråga för EU, säger kommissionen i meddelandet. Kommissionen understryker bland annat åtgärder i syfte att förstärka Europol och Europeiska polisakademin som ett led i arbetet för ökad säkerhet. Också Eurojust ska förstärkas i syfte att samordna och öka samarbetet mellan utredare och åklagare vid allvarliga gränsöverskridande brott. Detta stämmer också överens med de finländska målen, anser utskottet.

Finansieringssystemet

Kommissionen kommer enligt planerna att presentera sina principiella förslag till reform av

systemet med egna medel senare i vår i en särskild rapport. Därför föreslår kommissionen inga större ändringar i finansieringssystemet just nu.

I meddelandet lägger kommissionen ändå fram ett förslag till en ny mekanism för justering av obalanser i budgeten, som ska gälla alla medlemsstater. Tanken är att det ska finnas en koeficient för att justera nettofinansieringen med när den överstiger en viss gräns för solidariskt ansvar. På så sätt kan en alltför stor budgetbörda justeras i relation till en enskild medlemsstats relativa välstånd. Utskottet omfattar regeringens negativa ståndpunkt och anser att den föreslagna mekanismen gör systemet med egna medel ännu mer komplicerat. Utvecklingen borde vara den motsatta, alltså gå mot ett rättvist men enkelt och öppet system. Dessa mål kan främjas bland annat genom att alla nuvarande betalningslättnader avskaffas.

Trots att kommissionen inte föreslår något nytt system för egna medel nämns en ny typ av skattebaserade medel för finansieringen av EU-budgeten. I sina tidigare yttranden har utskottet haft en restriktiv hållning till den typen av EU-skatter och tar också här avstånd från förslaget. Utskottet anser att systemet med egna medel också kan förbättras utifrån det nuvarande systemet och bli mer öppet och bättre anpassas till medlemsstaternas välstånd.

Utlåtande

Finansutskottet anför

att utskottet omfattar regeringens ståndpunkt med anmärkningarna ovan.

Helsingfors den 26 mars 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Olavi Ala-Nissilä /cent
vordf. Matti Ahde /sd
medl. Jyri Häkämies /saml
Kyösti Karjula /cent
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Reijo Laitinen /sd (delvis)
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Mika Lintilä /cent
Pekka Nousiainen /cent
Pirkko Peltomo /sd

Iivo Polvi /vänst
Virpa Puisto /sd (delvis)
Matti Saarinen /sd
Anni Sinnemäki /gröna
Irja Tulonen /saml (delvis)
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
ers. Christina Gestrin /sv (delvis)
Timo Kalli /cent
Olli Nepponen /saml (delvis)
Maija Perho /saml.

Sekreterare vid behandlingen i delegationerna var

utskottsråd Alpo Rivinoja
utskottsråd Hellevi Ikävalko

utskottsråd Maarit Pekkanen
utskottsråd Marjo Hakkila.